

Íløguspælið á ilogur.com - 7. vika

Nógv er at spyrja um

Hvør er munurin á A og B partabrøvum? Hvi hava rentubroytingar stóra ávirkan á partabrøv? Les og fá svar.

ÍLØGUSPÆLIÐ

Hilmar Simonsen

Tað er ekki langt síðani, at vanligi færoyingurin fekk áhuga fyri partabrøvum. Ein av stóru varðunum á partabrævaleiðini var, tá Virðisbrævamarknaður Føroya varð stovnaður 7 november 2000. Eftir hetta gingu fyra og eitt háltv ár, til fyrsta færoyska fyrítøkan varð listað. Hetta var í juni 2005, tá Atlantic Petroleum kom á børsin í Íslandi.

Nú tvey og eitt hált ár seinni hava færoyingar í størri og minni mun vant seg við at hoyra og lesa um partabrøv. Nokk er hetta ítrivið ikki gerandiskostur allastaðni, men áhugin er vaksin nógv, og tað er fleirfaldaða yvirtekningin av Føroya Banka fyrr í ár eitt gott tekin um. Íløguspælið við sínum umleið 4000 tilmeldingum er eisini eitt greitt tekin um, at áhugin fyri partabrøvum hevur fingið fótin fyri seg her á landi. Men tó er partabrævahandil eitt nýtt og lutfalsliga ókent fyribrigdi í Føroyum, og mangir munnu spurningarnir vera um partabrøv. Tí verða nakrir spurningar settir og svaraðir í hesi greinini. Ætlanin er at seta og svara fleiri líknandi spurningum í komandi íløgugreinum.

Hví ávirka rentubroytingar partabrøv?

Tann fyrsti spurningurin, ið vit seta Jákupi Petur Bærentsen,

ílöguræktara hjá Kaupthing, er,
hví rentubroytingar hava so stóra
ávirkan á partabrøv.

- Tað eru tað í høvudsheitum tvær orsøkir til. Tann fyrri er, at tá leiðandi rentan hækkar, so merkir tað alt annað líka at útreiðslurnar hjá virkjunum økjast. Harvið forvinna virkini minni pening tilsvarandi. Hin høvudsørsøkin er, at um fólk fáa eina meiri lókkandi rentu við at hava pening í bankanum, so spara fólk meiri upp heldur enn at keypa vørur og tænastrur. Harvið forvinna fyrirtekurnar minni, við tað at privata nýtslan minkar, sigur Jákup Petur Bærentsen og leggur afturat, at hækkandi renta eisini hevur eina triðju ávirkan:

- Tað er sjónarmiðið hjá íleggjarum. Um íleggjarar fáa ein nøktandi vinning við at hava pening standandi á bók, so er hetta eitt veruligt alternativ til partabrev, sigur hann.

Einki er at ivast í, at lága rentustøðið, sum hevur verið seinastu árin, hevur verið ein av orsøkunum til, at føroyingar hava fingið eyguni upp fyri partabøvum. Tað var snøgt sagt ikki nøktandi at fáa 0,1 prosent í rentu pro anno fyri uppspandan pening á vanligari bankabók.

Jákup Petur Bærentsen metir tó ikki, at fólk fara at halda seg burtur frá partabrøvum, sjálvt um rentan skuldi hækkað meiri enn núverandi støði, men greitt er, at tað leggur ein doyvara á áhugan

fyri partabrøvum.

- Um so er at rentan hækkar
nógv, so er skilagott at hava
eina uppbygging av uppspara
peninginum, so ein ger sær greitt,
hvussu nógv ein hevur hvar, vísir
iløgurøktarin á.

Hvør er munurin á A og B partabrøvum?

Næsti spurningurin í hesum umfarinum er, hvør munurin er á A og B partabrøvum. Á partabrævamarknaðinum sæst, at summarserliga eldri fyrirkur hava hesa uppbygging av partabrøvum. Nevnast kunnu AP Møller-Maersk, Carlsberg, Bang & Olufsen og Coloplast.

- Hendan uppbyggingin var serliga gjørd fyrr í familjufyrirtekum, har stovnarar av eini fyrirteku vildu tryggja seg ímóti at missa ávirkan, tá fyrirtekan var børsskrásett. Munurin er, at A partabrøvini hava størri atkvøðurætt enn B partabrøvini til aðalfundin. Tak vit A.P. Møller-Maersk, so eigur gamli Maersk tey flestu A partabrøvini. A partabrøv verða generelt minni handlað enn B partabrøv á børsinum, og ofta noyðist tú at yvirtala onkran, um tú vilt keypa A partabrøv, sigur Jákup Petur Bærentsen.

Hann leggur dent á, at hendan uppbyggingin kann metast sum heldur "gamaldags", og at

stovnarar av fyrítökum nú á dögum í stærri mun góðtaka at missa ávirkan, tá fyrítökan verður skrásett. Tað kann eisini vera eitt krav frá stærri íleggjara, at øll partabrøvini í fyrítökuni eru javnsett.

Tað er ymiskt frá felag til felag, hvussu stórir munur er á atkvøðurættinum millum A og B partabrøv, og tí má hetta kannast í hvørjum einstøkum føri.

Í summum förum ber bara til at handla B partabrøv, og tá kann orsøkin vera, at ein grunnur eigur øll A partabrøvini.

Kvöld fyr tvey á
Gourmet til vikuvinnaran í
Íløguspælinum

Sum kunnngjört fáa spælararnir, sum standa seg best í Íløguspælinum hvørja viku, vinningar frá Kaupthing Bank. Besti spælarin er tann, ið hevur havt størsta vinning í prosentum farnu vikuna. Vinningurin hesaferð er eitt gávkort fyri tvey til eitt kvøld við serligari vín- og matskrá frá Gourmet.

Besti spælarin í viku 45:

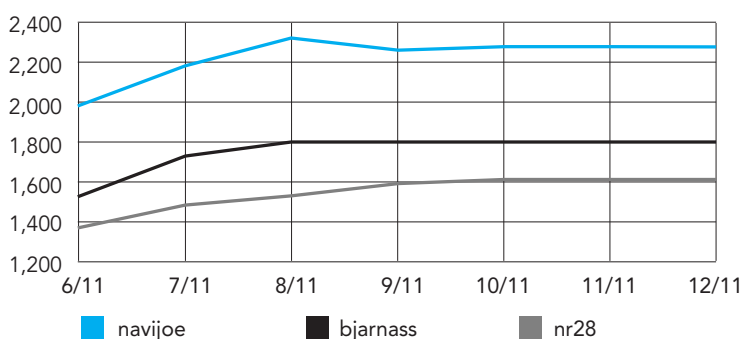
Esmaromma

Avkastið hjá vinnaranum
hesa vikuna: kr. 452.313,93
(+52,53%)

Vinnarin fær beinleiðis boð.

Hjartaliga tillukku
Kaupthing Bank

Gongdin hjá topp 3 (vika 45)

Topp 10 (12. nov. 2007 kl. 11.35)

Leikari	Reiður peningur	Partabævaogn	Ogn	Avkast
navijoe	1.113.476,03 kr.	1.210.000,00 kr.	2.323.476,03 kr.	+132,35 %
bjarnass	1.789.288,92 kr.	300,00 kr.	1.789.588,92 kr.	+78,96 %
RHOLSEN	72,00 kr.	1.723.384,00 kr.	1.723.456,00 kr.	+72,35 %
nr28	1.817,00 kr.	1.679.480,00 kr.	1.681.297,00 kr.	+68,13 %
investor	650,00 kr.	1.667.380,00 kr.	1.668.030,00 kr.	+66,80 %
tora	306,00 kr.	1.645.915,00 kr.	1.646.221,00 kr.	+64,62 %
autumn	21,03 kr.	1.634.573,53 kr.	1.634.594,57 kr.	+63,46 %
Hypotalamos	34,00 kr.	1.634.475,00 kr.	1.634.509,00 kr.	+63,45 %
Eggaba	646,53 kr.	1.633.500,00 kr.	1.634.146,53 kr.	+63,41 %
qudrun	724,00 kr.	1.633.280,00 kr.	1.634.004,00 kr.	+63,40 %